

BRUGGE, Ideale kongres- stad?

Dr. N. VANHOVE,

Adjunkt-Direkteur W.E.R.-W.E.S.

Gedurende de jongste jaren werden vele inspanningen gedaan om het toeristisch seizoen van de Kust en de toeristische steden van de Kust en het Achterland te verlengen. Het succes bleef niet uit; op dit vlak kan echter nog een grote vooruitgang worden geboekt door een gekoncentreerde actie van overheid, toeristische sektor sensu lato en de publiciteit. In het kader van een dergelijke actie werd menigmaal de betekenis van de kongressen vooropgesteld. In deze korte bijdrage willen wij nog graag enkele bedenkingen maken en het probleem in zijn breder kader stellen.

Het kongrestoerisme - waarbij steeds een minimum verblijfsduur van personen met een gemeenschappelijke doelstelling en een zekere afstand tussen woonplaats en de plaats van de bijeenkomst als basisvoorwaarde wordt vooropgesteld - heeft tijdens de naoorlogse periode een zeer snelle ontwikkeling gekend. Dit blijkt allereerst uit de vele synoniemen en halfsynoniemen die het licht zagen zoals konferenties, symposia, colloquia, seminaries, konventies, algemene vergaderingen.

Meer sprekend is zeker de ontwikkeling van het aantal kongressen. Over de nationale kongressen zijn evenwel weinig of geen gegevens beschikbaar. Ruimer is daarentegen de beschikbare documentatie over de evolutie van het aantal internationale kongressen (¹).

1954	: 1.058
1959	: 1.758
1964	: 2.201
1967	: 2.365
1968	: 2.728 (²)

¹ E. Alkjaer en Erikson: 'Location and Economic consequences of international Congresses', Copenhagen.

² Deze cijfers zijn ontleend aan de U.I.A. publikaties. Volgens E. Alkjaer dekt dit cijfer slechts 2/3 van de internationale kongressen.

Dit betekent dat het aantal internationale kongressen tijdens de jongste 14 jaar met 159 % aangroeide; dit is een aangroei van 7,6 % per jaar.

De redenen van deze snelle ontwikkeling van het kongrestoerisme zijn veelvuldig en lopen gedeeltelijk parallel met de ontwikkeling van het toerisme. Niettemin zijn er enkele bijzondere redenen. Een eerste dient gezocht in de groei van het aantal nationale en internationale private, semi-publieke en publieke organisaties. Volgens het 'Yearbook of International Organisations' is het aantal goevernementeel en niet-goevernementeel organisaties gestegen van 1.117 in 1956 tot 2.417 in 1968. Dit betekent meer dan een verdubbeling in een periode van 12 jaar. Deze evolutie weerspiegelde de drang naar kontakten in elke discipline tussen mensen van de verschillende werelddelen. De blokvorming binnen het wereldbestel schiept de basis voor nieuwe kontakten. Bijzonder belangrijk is ook de snelle technologische vooruitgang met de noodzakelijkheid van vele en intense kontakten tussen specialisten waar ook ter wereld. In de lijn van het voorgaande moet zeker ook het verschijnsel van de multinationale onderneming worden vermeld met zijn vertakkingen over de gehele wereld. Het goed functioneren van deze bedrijven vergt het geregeld contact van de verantwoordelijken van elke afdeling teneinde de werkzaamheden te coördineren, ervaringen uit te wisselen en/of een gemeenschappelijke politiek te bepalen. Deze bijeenkomsten geschieden meestal niet in het kader van internationale kongressen, doch de behoefte aan aangepaste infrastructuur is dezefde.

Het aantal kontakten van dit soort zal ongetwijfeld aangroeien. Zeker dient ook het inkomen vermeld; deze faktor is evenwel niet specifiek. Nochtans willen wij erop wijzen dat meerdere nationale kongressen van verenigingen uit de Verenigde Staten in Europa plaats grijpen. Zij wijzen duidelijk op de invloed van de welvaartsfaktor op het kongrestoerisme en de rol van de plaats van het kongres op de deelneming.

Niettemin willen wij echter waarschuwen voor elke euforie terzake. Een vlugge berekening, de cijfers van E. Alkjaer bevestigen dit, wijst erop dat het aantal overnachtingen voortvloeiend uit internationale kongressen slechts iets meer dan 1 % van de overnachtingen in het kader van het internationaal toerisme betekenen.

Niettemin kan het kongres-toerisme zijn betekenis hebben voor bepaalde toeristische centra. Het kongres-toerisme vertoont inderdaad een typische konzentratietendens. Op de bovenvermelde 2.728 internationale kongressen hadden er 1.898 of 70 % in Europa plaats. Vier steden Parijs, Geneve, Londen en Brussel, totaliseren samen meer internationale kongressen (467) dan Noord-Amerika. Uit deze enkele cijfers, waarbij dient rekening gehouden met de definitie van een internationaal kongres en het groot aantal landen in Europa, zijn twee gevolgen af te leiden. In de eerste plaats oefent het oude Europa een grote attractie uit op het kongreswezen. In de tweede plaats is de konzentratietendens in de grote steden bijzonder betekenisvol.

In de rij van de voornaamste Europese kongressteden komen evenwel ook kleinere steden voor zoals Luxemburg, Monte Carlo, Salzburg en Varna.

Hieruit volgt onmiddellijk de vraag of bepaalde lokalisatievoorwaarden zich opdringen? De kans dat een stad als kongresplaats wordt uitgekozen is afhankelijk van een aantal faktoren. Zonder de orde van de belangrjkheid te willen aangeven, zijn speciaal te vermelden:

- kongresfaciliteiten : vergaderzalen, kongrespersoneel, mogelijkheid tot simultaanvertaling, kommunikatiedia ;
- logiesakkomodatie : capaciteit van de hotels in de kongresstad ;
- verkeersontsluiting : ligging ten aanzien van de internationale wegen, spoorlijnen en luchthaven ;
- toeristische attracties : historisch karakter van de stad, de stadssfeer, musea, klimaat, amusementsleven en shopping.
- zetel of bijhuizen van internationale organisaties.

Laten wij even dieper op deze aspecten ingaan en meer bepaald ten aanzien van Brugge die meer dan welke andere Vlaamse stad een potentiële kongresstad kan worden genoemd. De ruimte laat niet toe een vergelijking door te trekken met elk van de andere grotere Westvlaamse of Vlaamse steden.

De kongresfaciliteiten vergen in de eerste plaats een ruimte en uitrusting die het verloop van de kongressen in de meest ideale omstandigheden garandeert. Op dit vlak schiet Brugge ongetwijfeld tekort. Dit is evenwel een algemeen verschijnsel voor onze Vlaamse steden. Dit sluit niet uit dat nu reeds tal van binnenlandse en internationale kongressen te Brugge plaats hebben in gebouwen - publieke en private - die hiervoor niet geschikt zijn. Vermits de infrastructuur niet beantwoordt aan de moderne eisen, en zonder de minste wervingsactie bewijst hun aanwezigheid enkel dat andere factoren een attractie uitoefenen. Op dit punt komen wij verder terug.

De organisatoren van een kongres zijn echter niet enkel geïnteresseerd in kongresfaciliteiten. Van groot belang is tevens de logieskapaciteit van de ontvangende stad.

Hierbij zijn drie punten relevant. Primo het aantal bedden, een aantal dat echter funktie is van de capaciteit van het kongresgebouw waarvoor men opteert. Sekundo moet de logiesakkomodatie vooral voldoende ruim zijn buiten het hoogseizoen. In Europa hebben de kongressen voornamelijk plaats in de periodes april-juni met 37 % en september-oktober met 28 % van de internationale kongressen. Binnen zijn volume is het kongres-toerisme aldus van aard om het toeristisch seizoen te verlengen. In de derde plaats dient ook rekening gehouden met de kwaliteit van de logiesinrichtingen. Zoals voor de vorige punten bevinden wij ons hier gedeeltelijk in een vicieuze cirkel. Men kan verwachten dat de logieskapaciteit en de kwaliteit ervan zal verhogen wanneer de ontvangende stad een echte en duurzame kongresfunctie gaat aannemen.

Ten aanzien van deze drie aspecten van de logiesakkomodatie is de situatie te Brugge voor verbetering vatbaar. Er zou evenwel weinig moeten gebeuren om de aanwezige latente interesse voor hotelinvesteringen te Brugge in een werkelijkheid om te zetten.

Op het vlak van verkeersontsluiting biedt Brugge gunstige troeven. Zijn centrale ligging in het zwaartepunt van Europa met een degelijke spoor- en wegontsluiting verhogen de kansen van deze historische plaats als kongresstad. De nabijheid van Zaventem en Oostende maken van Brugge eveneens een aantrekkelijke ligging in het geheel van de internationale luchtlijnen. Overal elders in Europa zijn de grote luchthavens ook betrekkelijk ver buiten de stad gelegen. Zaventem, Le Bourget, Orly, Kennedy airport zijn slechts enkele voorbeelden. Hiermede bedoelen we dat de tijdafstand Zaventem-Brugge niet veel groter is dan bv. Kennedy airport - New York.

Kongrespaleis te Brussel

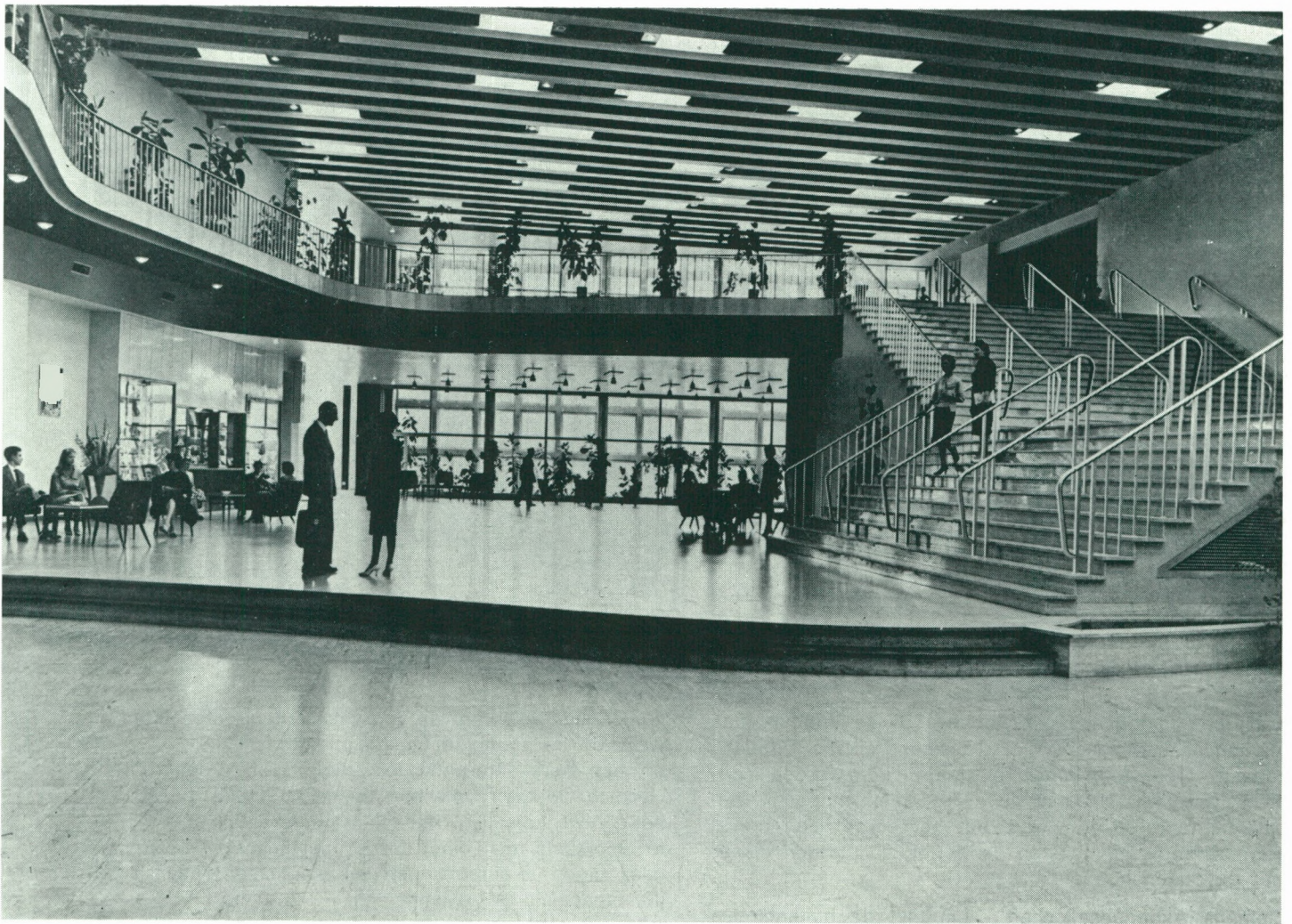
De belangrijkste troef van Brugge op het vlak van lokalisatiefactoren zijn zeker de toeristische attracties. Als kunsthistorische stad heeft Brugge een wereldreputatie. Voor velen is het een droom eens in hun leven Brugge te bezoeken. Dit is van belang om als kongresstad te slagen. Op de keper beschouwd is immers in doorsnee niet enkel het kongrestema van belang doch, zij het in bijkomende mate, ook de aantrekkelijkheid van de kongresstad. Deze faktor speelt ten aanzien van de kongressist - niet zelden betaalt een derde de reis - én ten aanzien van de vergezellende echtgeno(o)t(e). Daarenboven bieden Brugge en de nabije Belgische kust een kader van rust, een rust die vele gekende kongressteden niet bieden. Men kan zich te Brugge een inplanting indenken waar elke vorm van lawaai-pollutie is uitgesloten en dit midden de kunsthistorische stad die op zichzelf voor de nodige ontspanning en attractie zorgt.

Brugge is zeker niet de zetel van vele internationale lichamen. Dit is trouwens slechts aan weinig steden voorbehouden. Nochtans telt de Westvlaamse hoofdplaats enkele instellingen met een reputatie die ver over de grenzen reikt; zij brengen elk jaar een aantal internationale bijeenkomsten te Brugge met zich. Verder is in dit opzicht de nabijheid van Brussel als Europese hoofdplaats niet te versmaden.

Wanneer wij het geheel van de lokalisatiefactoren in overweging nemen, beantwoordt Brugge niet aan alle factoren. Hieraan is evenwel te verhelpen. Het voornaamste gebrek is ongetwijfeld het ontbreken van voldoende kongresfaciliteiten en meer in het bijzonder van een kongresgebouw. In dit verband willen wij graag enkele bedenkingen maken. In de eerste plaats moet

men zich hoeden voor een kongresgebouw met een te ruime capaciteit. Op 100 internationale kongressen in 1968 waren er 44 met minder dan 100 deelnemers en 38 met 100 à 500 deelnemers. In deze optiek blijkt het aangewezen te opteren voor een middelgroot kongresgebouw. Hierdoor voorkomt men een onderbezetting van het grootste gedeelte van het gebouw tijdens 95 à 99 % van de dagen van het jaar. Een tweede bemerking heeft betrekking op de kongresgebouweninflatie zoals Nederland die thans kent. Elke grote Nederlandse stad acht zich ter zake geroepen met al de gevolgen van onderbezetting en deficieten. Het nieuwe reusachtige kongresgebouw te Den Haag heeft finaal 1 miljard B.F. gekost. Niet enkel de investeringskosten zijn reusachtig doch ook de personeels- en algemene kosten. Hieruit volgt dat in de eerste plaats dient geopteerd voor één enkele kongresstad en ten tweede is het aangewezen het kongresgebouw een polyvalente functie toe te kennen m.a.w. een streven naar centralisatie van activiteiten is noodzakelijk. In dit verband is een combinatie van kongresgebouw en cultureel centrum in de binnenstad een ideale combinatie. Menig investeringsonderdeel kan hierdoor een polyvalent gebruik verkrijgen. Het lijkt verder denkbaar een eventueel later op te richten nieuwe stadsschouwburg en tentoonstellingszalen hierbij te laten aansluiten. Dit zou niet enkel leiden tot een gemeenschappelijk gebruik van infrastructuur-onderdelen doch ook het beter benutten van het personeelseffectief in de hand werken.

Deze korte bijdrage willen wij besluiten met drie slotbedenkingen. In de eerste plaats kan men van de eerstvolgende 10 à 15 jaar een felle groei van het kongres-toerisme verwachten. Bij een groeivoet van 10 % per

Kongrespaleis te Luik

Foto's Inbel-Brussel

jaar zou het aantal internationale kongressen toenemen van 4.000 in 1968 tot 19.000 in 1980. Hierbij willen wij graag verwijzen naar een verklaring van Prof. E. Alkjaer in zijn inleiding tot het A.I.E.S.T. Kongres te Den Haag in september jongstleden waar hij verklaarde '...a tremendous growth of Congress Tourism is just around the corner. The exact increase will depend not least on the efforts of Congress Tourism business itself'¹.

Indien een kongresstad wil aandeel hebben in de kongreskoek is een actieve marketing noodzakelijk. Kongressen worden veelal een, twee of meer jaren op voorhand vastgelegd of aangetrokken door de kongresstad. Tenslotte zij opgemerkt dat een stad die een kongresfunctie wil opbouwen vooraf een grondige studie moet wijden aan het economisch impakt waarbij niet enkel wordt gedacht aan het mikro-ekonomische doch vooral aan het nut van de investeringen in gebouwen en mensen voor de gehele lokale gemeenschap. De voordelen kunnen vele vormen aannemen (hotelbezetting, lokale omzet, huurgelden, uitstraling van de stad, excursies, enz.). De financiële inspanningen zijn echter eveneens zeer ruim. Uit dien hoofde is een kosten-baten analyse aangewezen alvorens een stap in deze richting te zetten. Het komt ons voor, rekening houdend met bepaalde noodzakelijke socio-kulturele investeringen, dat te Brugge de baten groter zouden zijn dan de kosten op voorwaarde dat deze stad als nationale kongresstad wordt erkend en de onderscheiden geïnteresseerden in dezelfde richting werken. Bepaalde grote opties moeten nu worden genomen.

¹ E. Alkjaer: Character and Problems of Congress Tourism.